

Bilaga 1: Definition av flexibilitetsbehov

Utgångspunkt

Region- och lokalnätsföretag ska enligt FNA metoden 2026 bedöma och rapportera sitt flexibilitetsbehov. Det inrapporterade flexibilitetsbehovet kommer att sammanställas i en nationell rapport, som bedömer det sammantagna behovet av flexibilitet i Sverige. Flexibilitetsbehovet är en bedömning och beskriver inte vem som ska avropa flexibilitet, eller hur kostnadsallokering ska ske.

Behov ska rapporteras av den som upplever begränsningen. Det innebär att underliggande nät ska rapportera ett flexibilitetsbehov om det t.ex finns en begränsning i tilldelad kapacitet i anslutningsavtalet till överliggande nät som medför att kunder behöver begränsas eller aktiveras (även om det är på grund av tex flaskhalsar i det överliggande nätet).

Definition av flexibilitetsbehov

Med flexibilitetsbehov avses behov av att ändra eller begränsa kunders inmatning och uttag av el.

Data som ska rapporteras

Flexibilitetsbehov som ska rapporteras i FNA 2026 är en bedömning av den summerade maximala effekten [medelvärde per timme i MW] som behöver finnas tillgänglig för att säkerställa att alla anläggningsdelar klarar elnätbolagets operationella överföringsgränser¹ givet:

- Basår är 2024 (året där prognosticerat kundbehov och flexibilitetsbehov utgår ifrån)
- Anslutning av elnätbolagets prognostiserade kundbehov till målåret i mest sannolikt scenario
- Anslutningar > 50 MW konsumtion omfattas inte. Dessa anslutningar bedöms ingå i Svk:s scenarior.
- Förväntad nätstruktur målåret = dagens nätstruktur och investeringar som förväntas vara i drift till målåret

Flexibilitet som behövs för att hantera en eventuell N-1-situation givet anslutning av prognosticerat kundbehov, bör räknas in i behovet av flexibilitet. Störningar som leder

¹ Den operationella överföringsgränsen bestäms av respektive elnätbolag och motsvarar nivån till vilken man maximalt tillåter sig belasta anläggningsdelen (metoden säger inget om hur den operationella gränsen ska definieras, men den kan ex. ta hänsyn till N-1-säkerhet, avbrottsmöjligheter, abonnemangsgränser)

till kundbortkoppling räknas bort. Störningar där kunderna fortfarande är spänningssatta räknas in.

Data ska lämnas för de båda målåren 2030 och 2035 uppdelat i om det är vintersäsong eller sommarsäsong, upp-eller nedreglering (behovsriktning) samt skäl.

Spannet 2029-2031 i NUP kan användas istället för målår 2030 i FNA:n.

Spannet 2032-2036 i NUP kan användas istället för målår 2035 i FNA:n.

Nedreglering avser samtliga de fall där elnätsbolaget vidtar någon av följande åtgärder:

- Elnätsbolaget aktiverar kunden så att kundens inmatning minskar
- Elnätsbolaget begränsar kundens inmatning,
- Elnätsbolaget ger kunden möjlighet att ha större uttag än normalt eller
- Elnätsbolaget aktiverar kunden så att kundens uttag ökar

Uppreglering avser samtliga de fall där nätföretaget vidtar någon av följande åtgärder:

- Elnätsbolaget aktiverar kunden så att kundens inmatning ökar,
- Elnätsbolaget ger kunden möjlighet till ökad inmatning,
- Elnätsbolaget ger kunden minskad möjlighet till uttag, eller
- Elnätsbolaget aktiverar kunden så att kundens uttag minskar

Skälen är fördefinierade för att beskriva olika situationer där flexibilitetsbehovet finns så att behovet kan kopplas till tid när man gör olika simuleringar.

De fördefinierade skälen för nedreglering: Planerat underhåll, Soligt/Blåsig/Höga vattenflöden, annat skäl

De fördefinierade skälen för uppreglering: Planerat underhåll, helgresdagar som infaller vid varmt väder, helgresdagar som infaller vid kallt väder, längre kalla perioder, längre varma perioder, annat skäl

Den data som rapporteras in kommer i ett efterföljande steg att användas för att justera och komplettera simuleringsresultat från elmarknadsmodellen. I simuleringsresultat av framtida elmarknaden kommer skälen att representera tid istället för att elnätsföretag rapporterar en tidsserie för flexibilitetsbehov. Behov för olika skäl eller tidsperioder kommer inte summeras till en totalsumma, utan informationen kommer att användas för att i nästa steg analysera vilka behov som ska summeras för att uppskatta det totalt högsta behovet vid ett och samma tillfälle.

När flexibilitetsbehov tas fram är det viktigt att behovet inte dubbelräknas. Regionnäten ansvarar för att säkerställa att dubbelräkning inte sker mellan nätnivåerna för varje år/säsong/behovsriktning/skäl.

Behov som är kopplade till spänningsreglering bortses från i FNA 2026, då det krävs omfattande metod- och processutveckling. Behov som är kopplade till att kunder deltar

på balansmarknaden och begränsas utifrån SOGL §182 ingår inte i FNA 2026, då SOGL §182 inte är implementerat i dagsläget.

Skillnad mot flexibilitetsbehov som rapporteras i nätutvecklingsplanen:

I nätutvecklingsplanen ska varje elnätsbolag redovisa sitt flexibilitetsbehov (villkorade avtal och marknadsbaserad anskaffning) som kan användas som alternativ till att bygga ut elnät.

I flexibilitetsbehovsbedömningen ska elnätsbolag redovisa sitt flexibilitetsbehov enligt ovan definition som sedan aggregeras och rapporteras per elhandelsområde. Det totala flexibilitetsbehovet som ska redovisas i flexibilitetsbehovsbedömningen är flexibilitetsbehovet från nätutvecklingsplanen plus all annan förändring eller begränsning av kundernas inmatning och uttag av el.